

Μήπως δυσκολεύεται στο σχολείο;

Μερικά παιδιά προβληματίζουν έντονα τους γονείς τους, τους παιδίατρος και τους δασκάλους τους, γιατί, ενώ φαίνονται έξυπνα, δεν τα πάνε καλά με τα μαθήματά τους. Αν δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα και σωστά, χάνουν την αυτοπεποίθησή τους και μερικές φορές εκδηλώνουν προβλήματα συμπεριφοράς. Η παιδίατρος – αναπτυξιολόγος **Κωνσταντίνα Γκόλτσιου** αναλύει όσα πρέπει να ξέρουμε για τις μαθησιακές δυσκολίες των μικρών μαθητών.

PHOTO: MASTERFILE

Παρ' ότι η ακριβής αιτία των μαθησιακών δυσκολιών δεν είναι ακόμα γνωστή, πιθανολογούνται αλλαγές στη δομή ή στη χημεία των δομών του εγκεφάλου.

Μαθησιακές δυσκολίες

Ο όρος «ειδικές μαθησιακές δυσκολίες» αναφέρεται σε προβλήματα σε ανάγνωση, ορθογραφία ή μαθηματικά σε βαθμό δυσανάλογο με την ηλικία ή τη νοημοσύνη του παιδιού. Το 5% περίπου των μαθητών, με αναλογία μεταξύ αγοριών και κοριτσιών 4 προς 1, διαβάζουν με δυσκολία, με πολλά λάθη και χωρίς χρώμα ένα κείμενο. Δύσκολα κατανοούν το νόημα του κειμένου. Κάνουν πολλά ορθογραφικά λάθη. Αντιστρέφουν ή παραλείπουν γράμματα όταν γράφουν (π.χ. «ε» αντί για «δ», «εμ» αντί «με»). Γράφουν πολύ φτωχές εκθέσεις. Μπερδεύουν τα σύμβολα της αριθμητικής, κάνουν σοβαρά αριθμητικά λάθη και δυσκολεύονται πολύ στην προπαίδεια. Μερικές φορές ξέρουν τα μαθήματά τους το βράδυ και μέχρι το πρωί τα έχουν ξεχάσει.

Πώς μπορεί να βοηθήσει ο παιδίατρος – αναπτυξιολόγος;

Μετά τη λήψη εκτενούς ιστορικού, ο αναπτυξιολόγος χρησιμοποιεί εξειδικευμένα τεστ για το γνωστικό του επίπεδο και τον τρόπο μάθησης. Πολύ σημαντική είναι η συζήτηση με τους γονείς για τα αποτελέσματα της εξέτασης, με κατανοητό και φιλικό τρόπο. Αναλόγως του προβλήματος, ζητείται η εξειδικευμένη υποστήριξη του ειδικού παιδαγωγού, παιδοψυχολόγου, λογοπεδικού ή εργοθεραπευτή.

PHOTO: THINKSTOCK / IDEAL IMAGE

Τι είναι η διαταραχή ελλειμματικής προσοχής και υπερκινητικότητας (ΔΕΠΥ)

3-5% των παιδιών, με επικράτηση και εδώ των αγοριών, αντιμετωπίζουν μαθησιακές δυσκολίες εξαιτίας υπερβολικής κινητικής δραστηριότητας και προβλημάτων στον έλεγχο της προσοχής και των παρορμήσεων. Τα συμπτώματα εμφανίζονται νωρίς στη ζωή του παιδιού, αλλά γίνονται πιο έντονα περί τα 6-7 χρόνια: **ΛΑΘΗ** απροσεξίας, **ΔΥΣΚΟΛΕΥΕΤΑΙ** να παρακολουθήσει οδηγίες, **ΞΕΧΝΑΕΙ** εύκολα, χάνει πράγματα παίζει με τα χέρια, κουνάει τα πόδια, κουνιέται στο κάθισμα. **ΤΡΕΧΕΙ** ή σκαρφαλώνει όλη την ώρα.

ΦΛΥΑΡΕΙ υπερβολικά. **ΔΙΑΚΟΠΤΕΙ** τους άλλους όταν μιλάνε, ενοχλεί με την παρουσία του. Τα παιδιά που εμφανίζουν ΔΕΠΥ προκαλούν μεγάλη πίεση σ' αυτούς με τους οποίους αλληλεπιδρούν. Έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση και μπορεί να καταλήξουν σε διαταραχές διαγωγής και εναντιωματική συμπεριφορά. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει τη χρήση ειδικών αναπτυξιακών τεστ. Αναλόγως των αποτελεσμάτων, δίνονται οδηγίες για την αντιμετώπιση, είτε ψυχολογική είτε φαρμακευτική, και κατευθυντήριες γραμμές σε γονείς και δασκάλους για να μη διαταραχθεί η σχολική επιτυχία και συμπεριφορά και, κυρίως, για να προασπιστεί η ποιότητα ζωής του παιδιού και της οικογένειας.

Στρατηγικές αντιμετώπισης μαθησιακών δυσκολιών

Στο σπίτι, χρειάζεται να υπάρχει συστηματικό και καθημερινό πρόγραμμα εκπαίδευσης και προετοιμασίας, καθώς και σύνδεση των δικαιωμάτων και ό,τι ευχαριστεί το μαθητή με τις μαθητικές του υποχρεώσεις καθώς και ενθάρρυνση, επιβράβευση και κίνητρα για να καταβάλει τη μέγιστη δυνατή προσπάθεια. Αυτό μπορεί να βελτιωθεί με την ενίσχυση από το σπίτι, το σχολείο, την ανάληψη ευθυνών και ρόλων στο σπίτι και το σχολείο, τη συστηματική ένταξη σε ομάδες αθλητισμού ή ειδικαστικών.

ΣΤΗΝ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΜΕΛΕΤΗ να κάνει συχνά διαλείμματα με εναλλαγή δραστηριοτήτων. Να εναλλάσσονται κινητικές και στατικές δραστηριότητες για εκτόνωση της κούρασης ή της έντασης που νιώθει.

ΣΤΟΝ ΓΡΑΠΤΟ ΛΟΓΟ χρειάζεται βοήθεια σε επίπεδο πρότασης (κεφαλαίο, τελεία, ολοκληρωμένο νόημα), όπως: Να γράφει απλές προτάσεις με ερέθισμα ή τη βοήθεια εικόνων (π.χ. «Αυτό είναι ένα μαχαίρι. Με το μαχαίρι κόβω»). Να γράφει προτάσεις με βάση κάποιες μεμονωμένες λέξεις (π.χ. τραπέζι.). Να βάζει στη σωστή σειρά τις ανακατεμένες λέξεις μιας πρότασης κτλ. Οι ασκήσεις για τη δομή πρότασης να εναλλάσσονται έτσι ώστε σταδιακά ο μαθητής να αποκτήσει τη νέα γνώση.

ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ο εκπαιδευτικός ή η οικογένεια, όταν βοηθούν στα μαθήματα, να είναι σίγουροι ότι έχουν την προσοχή του μαθητή.

ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΣΗ θα βελτιωθεί αν έχει το χρόνο να διαβάσει πιο ήρεμα, χωρίς πίεση, ενώ καλό είναι να προηγείται σιωπηρή ανάγνωση πριν τη φωναχτή. Επίσης μπορούν να δοθούν προγράμματα για σωστή και γρήγορη ανάγνωση.

ΣΤΟΝ ΓΡΑΠΤΟ ΛΟΓΟ καλό είναι να δίνεται προτεραιότητα στο περιεχόμενο και μετά στην ορθογραφία. Βοηθούν επίσης ασκήσεις με συμπλήρωση ελλিপών προτάσεων ή λέξεων. Για την καλύτερη παραγωγή γραπτού λόγου συστήνεται πρώτα η προφορική ανάπτυξη του θέματος, μετά η καταγραφή σε ένα πρόχειρο των λέξεων-κλειδιά και τέλος η καλύτερη οργάνωση και δόμηση ακολουθώντας τα παρακάτω σημεία, καθένα από τα οποία μπορεί να γίνει μια ξεχωριστή παράγραφος. Προτείνε-

ται η χρήση τετραδίων με τετράγωνα για να μην κολλάει τις λέξεις και η διόρθωση των κειμένων του μαθητή σε συνεργασία με τον ίδιο ώστε να αποφύγει τις επαναλήψεις σε λέξεις και φράσεις.

ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ θα βοηθηθεί από την παραγωγή οικογενειών λέξεων (π.χ. οίκος, οικογένεια), την καταληκτική ορθογραφία (π.χ. απλές καταλήξεις ρημάτων), τη λειτουργική χρήση της γραμματικής π.χ. άρθρα. Κάτι που μπορεί να δοκιμάσει είναι να βλέπει μια λέξη, να κλείνει τα μάτια και να προσπαθεί να «δει» την ορθογραφία της και τέλος να τη γράφει (δες – κρύψε – γράψε).

ΝΑ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΜΕ ο χώρος μελέτης να είναι χωρίς παρεμβολές.

ΝΑ ΚΡΑΤΑ ημερολόγιο σημαντικών ημερών.

ΝΑ ΓΡΑΦΕΙ το χρονοδιάγραμμα της επόμενης ημέρας.

ΝΑ ΛΥΝΕΙ σταυρόλεξα για παιδιά.

ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ διάσπαση των εργασιών του

Μετά την ανάγνωση και κατανόηση του κειμένου είναι καλό να κρατά σημειώσεις στο περιθώριο της σελίδας και να επισημαίνει τα βασικά σημεία.

σε μικρότερες και απλούστερες, **ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΘΑ ΤΟ ΒΟΗΘΗΣΕΙ** όχι μόνο με τα μαθήματα αλλά και με την κοινωνικοποίησή του είναι η συνεργασία με τους συμμαθητές του (υπενθύμιση μαθημάτων και ασκήσεων της ημέρας, ανταλλαγή ιδεών κτλ.).

ΤΟ ΠΡΩΙ να γίνεται η επανάληψη στα μαθήματα.

ΕΝΑ ΡΟΛΟΪ θα ήταν χρήσιμο προκειμένου να του υπενθυμίζει την ακριβή ώρα της έναρξης των μαθημάτων του, επειδή η αουσνέπεια χαρακτηρίζει τους δυσλεξικούς μαθητές.

ΤΕΛΟΣ, ένα συγκεντρωτικό πρόγραμμα θα τον βοηθούσε να αξιολογήσει τις προτεραιότητές του.